

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506-506

Chișinău

10 decembrie 2012

**Biroul Permanent
al Parlamentului**

În temeiul art. 73 și art. 74 din Constituția Republicii Moldova se prezintă Parlamentului spre examinare în mod prioritar proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 909 din 7 decembrie 2012.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

Anexă: 9 file.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Ex. T. Țurcană;
tel. 250-281.

10 12 2988 12

Parlamentul Republicii Moldova

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 909

din 7 decembrie 2012

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE
pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Articolul 4 alineatul (1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 3 decembrie 1992 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 53-55, art. 302), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu punctul 7³) cu următorul cuprins:

„7³) reclamanții – în acțiunile privind faptele de discriminare;”.

Articolul II. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 173, în dispoziție, după cuvântul „umilitoare” se introduce cuvântul „, discriminatorie”.

2. Articolul 176 va avea următorul cuprins:

„Articolul 176. Încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor

(1) Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu, în sferele politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu:

a) săvîrșită de o persoană cu funcție de răspundere;

b) care a cauzat daune în proporții mari;

c) săvîrșită prin amplasarea mesajelor și simbolurilor discriminatorii în locurile publice;

d) săvîrșită în baza a două sau mai multe criterii;

e) săvîrșită de două sau mai multe persoane,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de

dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Promovarea sau susținerea acțiunilor prevăzute la alin. (1) săvârșite prin intermediul mijloacelor de informare în masă,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 600 la 800 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 240 de ore, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 3 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin. (1) și (2) care au cauzat din imprudență decesul persoanei sau sinuciderea acesteia,

se pedepesc cu închisoarea de la 2 la 6 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 1 la 5 ani sau cu lichidarea persoanei juridice.”

3. La articolul 346, în titlu și în dispoziție, după cuvintele „așiftarea vrajbei” se introduce cuvântul „, diferențierii”, iar după cuvântul „naționale,” se introduce cuvântul „etnice”, în ambele cazuri.

Articolul III. – Articolul 85 alineatul (1) litera a) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 111–115, art. 451), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu o liniuță cu următorul cuprins:

„- privind faptele de discriminare.”

Articolul IV. – Anexa nr. 3 la Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 35–38, art. 148), cu modificările și completările ulterioare, după compartimentul „Comisia Națională de Integritate” se completează cu un compartiment nou cu următorul cuprins:

„Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității	
Președinte	5000”.

Articolul V. – Anexa nr. 1 la Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 230–232, art. 840), cu modificările și completările ulterioare, după poziția „Aparatul Comisiei Naționale de Integritate” se completează cu poziția „Aparatul Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității”.

Articolul VI. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 54² cu următorul cuprins:

„Articolul 54². Încălcarea egalității în domeniul muncii

(1) Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, orientare sexuală, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu care are ca efect limitarea sau subminarea egalității de șanse sau tratament la angajare sau concediere, în activitatea nemijlocită și în formarea profesională, săvîrșită prin:

a) plasarea anunțurilor de angajare cu indicarea condițiilor și criteriilor care exclud sau favorizează anumite persoane;

b) refuzul neîntemeiat de angajare a persoanei;

c) refuzul neîntemeiat de admitere a unor persoane la cursurile de calificare profesională;

d) remunerarea diferențiată pentru același tip și/sau volum de muncă;

e) distribuirea diferențiată și neîntemeiată a sarcinilor de lucru, fapt ce rezultă din acordarea unui statut mai puțin favorabil unor persoane,

se sancționează cu amendă de la 100 la 140 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Hărțuirea, adică manifestarea de către angajator a oricărui comportament bazat pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu, care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv la locul de muncă,

se sancționează cu amendă de la 130 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

2. Se completează cu articolul 65¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 65¹. Discriminarea în domeniul învățămîntului

Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu, manifestată:

a) la oferirea accesului la instituțiile de învățămînt de orice tip și nivel;

b) prin stabilirea de principii de admitere la studii bazate pe anumite restricții cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare;

- c) în procesul educațional, inclusiv la evaluarea cunoștințelor acumulate;
- d) în activitatea științifico-didactică,

se sancționează cu amendă de la 100 la 140 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

3. Se completează cu articolele 71¹ și 71² cu următorul cuprins:

„Articolul 71¹. Discriminarea privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului

Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu, manifestată în domeniul accesului persoanelor la serviciile oferite de autoritățile publice, cele de asistență medicală și alte servicii de sănătate, la serviciile de protecție socială, bancare și financiare, de transport, culturale și de agrement, de vânzarea sau de închirierea de bunuri mobile sau imobile, precum și la alte servicii și bunuri disponibile publicului, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 100 la 140 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 71². Împiedicarea activității Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității

Imixtiunea în activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității cu scopul de a influența deciziile acestuia, neprezentarea în termenul prevăzut de lege a informațiilor solicitate pentru examinarea plîngerilor și autosesizărilor, ignorarea intenționată și neexecutarea recomandărilor date, împiedicarea sub orice altă formă a activității acestuia

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

4. Se completează cu articolul 423⁵ cu următorul cuprins:

„Articolul 423⁵. Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității

(1) Contravențiile prevăzute la art. 54², 65¹, 71¹ și 71² se constată de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale membrii Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în mod colegial.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

5. Articolul 443 alineatul (5) se completează cu următoarea propoziție:

„În cazul în care constatarea contravenției este de competența unui organ colegial, procesul-verbal cu privire la contravenție se încheie de către toți membrii prezenți la ședința în care are loc constatarea faptei.”

Articolul VII. – Anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 194–196, art. 637), cu modificările și completările ulterioare, după poziția „Președinte, vicepreședinte, membru al Comisiei Naționale de Integritate” se completează cu poziția „Președinte al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității”.

Articolul VIII. – În anexa nr.2 la Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 63, art. 213), cu modificările și completările ulterioare, denumirea compartimentului „Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței, Comisia Electorală Centrală, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, Comisia Națională de Integritate” se completează cu cuvintele „, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității”.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Combaterea discriminării este indispensabilă procesului de promovare a egalității absolute pentru toate persoanele. Dreptul internațional în materia drepturilor omului asigură, atât dreptul la egalitate, precum și dreptul de a nu fi supus discriminării pe criterii specifice enumerate. De exemplu, Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (CEDO), toate conțin prevederi în domeniul nediscriminării.

Astfel, în vederea asigurării implementării prevederilor tratatelor internaționale, precum și asigurării egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova, a fost adoptată Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității.

În conformitate cu prevederile art. 17 din legea menționată supra, faptele de discriminare sunt pasibile de răspundere disciplinară, contravențională și penală, conform legislației în vigoare.

În prezent, însă, legislația contravențională și penală nu asigură incriminarea tuturor faptelor de discriminare. Din aceste considerente Legiuitorul a prevăzut în art. 23 din lege că Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a legii, va prezenta Parlamentului propuneri de aducere a legislației în vigoare în concordanță cu noile prevederi.

Suplimentar Legea cu privire la asigurarea egalității mai prevede crearea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în calitate de subiect al prevenirii și combaterii discriminării. Totuși, legislația în vigoare nu reglementează problemele legate de statutul juridic al Președintelui, membrilor și aparatului administrativ al Consiliului. Astfel, modificările respective urmează a fi inserate în legile speciale care determină statutul juridic al funcționarilor publici precum și al persoanelor cu funcție de demnitate publică. Aceste modificări, conform prevederilor art. 23 din Legea cu privire la asigurarea egalității, urmează a fi elaborate și prezentate Parlamentului în termenul indicat de legea în cauză.

În contextul celor menționate, Ministerul Justiției a elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Descrierea detaliată a modificărilor și completărilor propuse este expusă în punctele ulterioare ale prezentei note informative.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

A. Dreptul internațional și cel european, solicită statelor nu doar să interzică nediscriminarea, dar și să întreprindă măsuri pozitive în scopul prevenirii acesteia și tragerii la răspundere a persoanelor ce se fac vinovate de încălcarea acestui principiu.

Conform prevederilor art. 17 din Legea cu privire la asigurarea egalității faptele de discriminare sunt pasibile de răspunderea disciplinară, civilă, contravențională și penală. Legislația în vigoare nu oferă prevederi suficiente pentru incriminarea contravențională și penală a unor fapte de discriminare. În acest context, proiectul de lege propune operarea unor amendamente în Codul penal și Codul contravențional.

Cu referire la modificările operate în legea penală, relevăm că acestea vizează art. 173 „Hărțuirea sexuală”, 176 „Încălcarea egalității în drepturi a cetățenilor” și 346 „Acțiunile intenționate îndreptate spre ațigarea vrajbei sau dezbinării naționale, rasiale sau religioase”. Aceste modificări au drept scop, pe de o parte incriminarea formelor grave ale discriminării, pe de altă parte asigurarea conformității unor prevederi ale legii penale cu prevederile Legii sus menționate.

În ce privește Codul Contravențional, este necesar să se menționeze că acesta a fost completat cu noi contravenții: art. 54² „Încălcarea egalității în domeniul muncii”, art. 65² „Discriminarea în domeniul învățămîntului” și art. 71² „Discriminarea privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului”.

B. Un alt aspect al proiectului vizează operarea modificărilor în Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, Legea nr. 48 din 22 martie 2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici și Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, în vederea stabilirii statutului juridic al Președintelui, membrilor și aparatului administrativ al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, precum și determinării nivelului de salarizare al acestora.

c. Legea taxei de stat și Codul de procedură civilă se propun a fi modificate în vederea ajustării prevederilor acestora la art.21 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității, potrivit căruia "persoanele care înaintează o acțiune în instanța de judecată privind fapte de discriminare se scutesc de plata taxei de stat”.

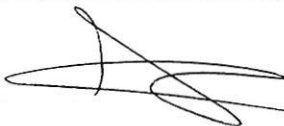
3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege presupune cheltuieli pentru achitarea salariilor Președintelui și aparatului administrativ al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, precum și pentru crearea condițiilor tehnico-materiale necesare pentru buna funcționare a Consiliului.

4. Impactul proiectului

Proiectul legii va contribui la implementarea efectivă a Legii cu privire la asigurarea egalității, precum și executării prevederilor art. 23 al aceleiași Legi.

Ministru

Oleg EFRIM